

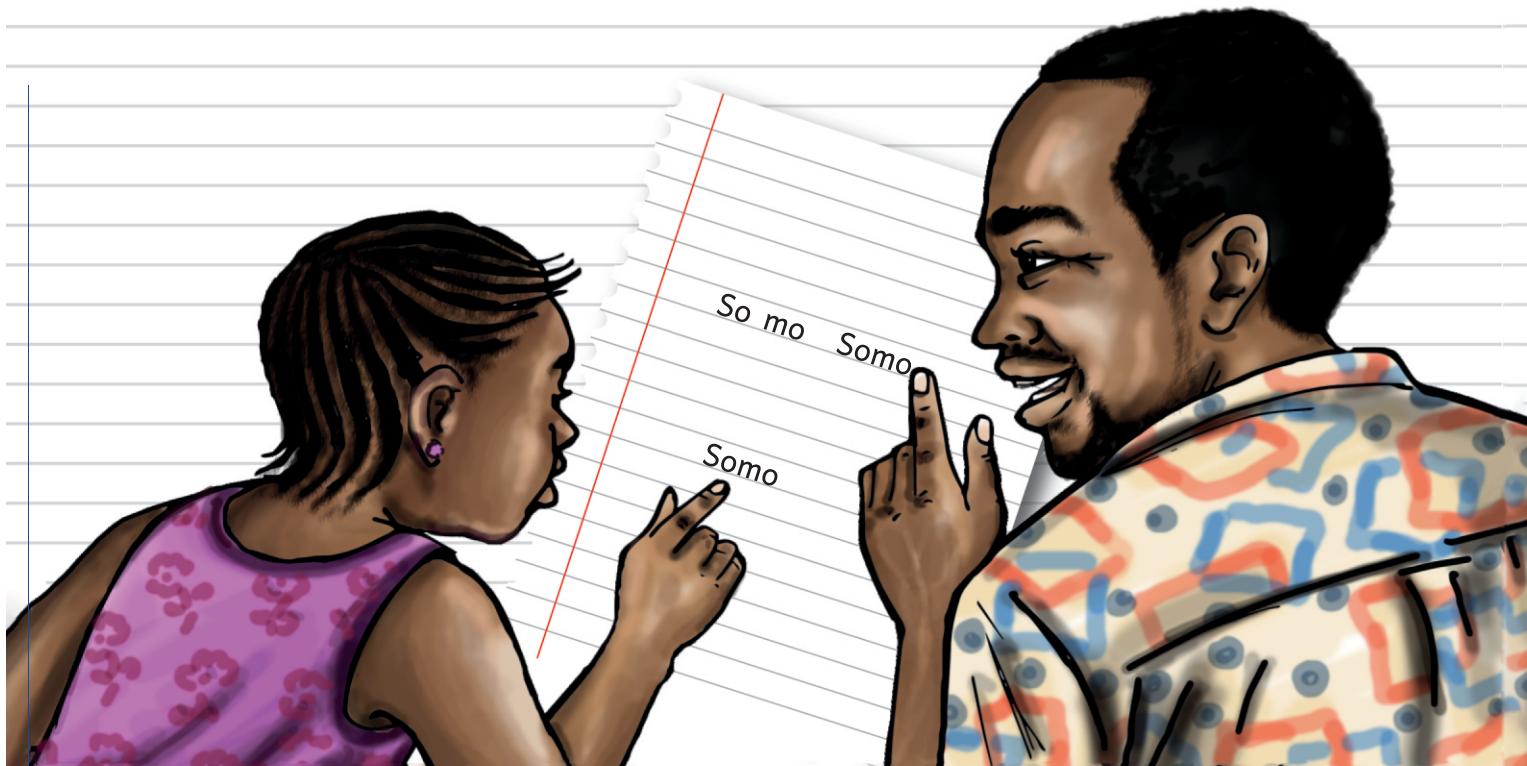
Ministère de l'Enseignement Primaire,
Secondaire et Professionnel

KUSOMA NA KUANDIKA

Buku ya mwanafunzi

KISWAHILI

2

Edition 2018

KUSOMA NA KUANDIKA

Buku ya mwanafunzi

Direction des Programmes Scolaires et Matériel Didactique

YALIYOMO

DIBAJI	1
INGILIO	2

KIPINDI CA 1 : KUISHI VIZURI NAFASI YAKO

Juma ya 3 : Jamaa ndogo	4
Juma ya 4 : Ujirani	10
Juma ya 5 : Nyumba ya jamaa	16
Juma ya 6 : Kijiji	22

KIPINDI CA 2 : KUJIKINGA

Juma ya 8 : Sehemu za mwili	30
Juma ya 9: Usafi wa mwili wa mtu	33
Juma ya 10 : Mavazi za wanaume, wanawake na watoto	36
Juma ya 11: Aina na rangi ya mavazi	39
Juma ya 12 : Micezo ya pekee	42
Juma ya 13 : Micezo ya kikundi	45

KIPINDI CA 3 : KUISHI KWA WAKATI NA KAZI ZA MAHALI

Juma ya 15 : Nyakati za siku	50
Juma ya 16 : Nyakati za mwaka	53
Juma ya 17 : Wacuruzi, wanunuzi na kazi zao	56
Juma ya 18 : Kuuza na kuuzisha sokoni	59
Juma ya 19 : Karamu katika jamaa-kuzaliwa	52
Juma ya 20 : Kusafiri wakati wa mafungo	65

DIBAJI

Kifungo cha mwisho ya kanuni ya tano ya sheria muhimmo ya mafunzo ya taifa, inchini ya Kidemokrasia ya Kongo, kinajulisha kwamba, maadibisho ya shule ina ukomo ya kuelimisha kimuhimu na kiusawa kila mtu kusudi ya kumfanya awe mwenye mafaa kwake ye ye mwenyewe, pia kumuingiza ndani ya shirika.

Kwa kufikia ukomo hii, yapashwa, kwa mwisho ya masomo ya msingi, mtoto mkongomani aelewe , kusoma, kuandika, kuhesabu, kusikiya na kusema kwa luga la kikingomani na kifaransa.

Kwa hivi, hadi leo tena, kuna mwanafunzi anaye maliza masomo ya msingi na angali bado na magumu kati ya usomi-mwandiko; uwezo aliopata katika majifunzo ya kusoma na kuandika haifike kwenye kiwango za kanuni ya kimataifa.

Tokeo hii, inahakikisha na mitiani mbalimbali ya taifa (TENAFEP) na ya kimataifa (EGRA). Kiwango ya chini ya mafanikio inayo rikodiwa katika elimu zingine za shule, inazingatiwa kuwa matukio mbovu, ya wanafunzi, kukosa ujuzi wa kusoma na kuandika.

Uwezo wa usomi-mwandiko, inabaki shurti inayoitajika kwa kuhakikisha majifunzo ya elimu zingine.

Kwa kutengeneza hali hii, Wizara ya mafundisho ya msingi, sekondari na kazi, ilikamata hatua muhimu inayo lengo la kuboresha hali ya mafunzo-majifunzo, hasa kwa kutosha usomi-mwandiko kuwa elimu ndogo, na kuiinua kwa ngazi ya elimu kubwa ya majifunzo.

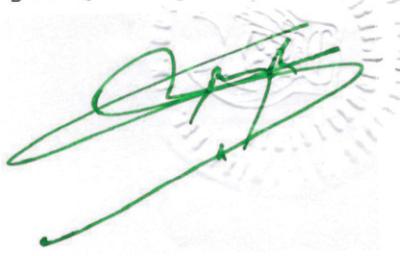
Ndio sababu, wizara ya mafundisho ya msingi, sekondari na kazi, anashukuru mchango ya washirika wake kiufundi na kipesa, kumuunga mkono kwa uboreshaji wa hali ya majifunzo na kwa ubadili ya mfumo kielimu ya Kongomani.

Vitabu hivi, vimeundwa na chumba inchini, kinacho usika na mipango ya shule na vyombo vya mafunzo (DIPROMAD) ikisaidiwa na washirika wanao jiusisha na mafunzo ya usomi-mwandiko kwa luga la taifa. Vitabu hivi, ni mali ya Wizara ya mafundisho ya musingi, sekondari na kazi, pia ni kwa wanafunzi na walimu wa darasa la kwanza, la pili na la tatu ya shule zote ya msingi ya kiserkali na ya msingi ya kipekee yenye kukubaliwa. Tuna amini, watashiriki kwa uboreshaji wa mafundisho na majifunzo.

Walimu wanaume na wanawake, wanaitwa kwa kufanyiziya na kutumia kwa upeo vyombo hivyo vya bei vya mafundusho kwa kufanya kazi zao zaidi kwa faida ya wanafunzi

Gaston MUSEMENA BONGALA

*Waziri wa Mafundisho ya
Msingi, Sekondari na Mtaalamu*

INGILIO

Waziri wa Jamuhuri ya kidemokratia ya Kongo anae husika na mafunzo ya msingi, sekondari na kikazi, anainua elimu ndogo ya kusoma na kuandika kwa ngazi ya elimu kubwa inchini. Alikamata mpango huu, ili ajibu ku maendeleo ya kikanda na kimataifa, kulingana na kanuni zilizo chukuliwa duniani kote pamoja na yanayo fanyika inchini mwetu.

Kwa kuboresha hali ya mafunzo-majifunzo ya kusoma na kuandika kunako shule la msingi, uwaziri huo, umeandalia mwanafunzi na mwalimu vitabu kufwatana na mpango wa mafunzo ya taifa.

Kwa darasa ya kwanza na ya pili ya shule la msingi, luga ya taifa iko kwa ujumla, luga ya mafunzo na elimu inayo fundishwa. Kwa darasa izo mbili, kifaransa inafundishwa tu sawa elimu. Mafunzo yake, inaishia tu kwakusema bila kuandika. Ni kuanzia kwa darasa ya tatu ndipo majifunzo kwa luga ya taifa yanahamishwa kwa luga la kifaransa.

Buku la usomi la mwanafunzi, pamoja na kitabu cha mwalimu na cha mwanafunzi, viliundwa kwa misingi ya ugunduzi wa kisayansi ya sasa, inayo hakikishwa na kuchunguzwa.

Ndaniya maendeleo ya mafunzo-majifunzo, msingi nijuma ya majifunzo. Kila juma ya mafunzo-majifunzo, ina mada ndogo inayo fundishwa katika siku sita. Siku ya kwanza ya juma, wanafunzi wanasikiliza usomi wa mwalimu. Siku ya sita, wanafunzi wanakamilisha yale waliojifunza juma nzima, na wanafanya mazoezo ya kuandika.

Buku hii ya usomi, inakamilisha kitabu cha mwanafunzi. Ni chombo nzuri kiliotungwa kwa kuimarisha mazoezo mbalimbali yilio fanyika somoni. Tunaalika walimu pia wazazi kusindikiza wanafunzi na kuwapa nguvu ya kumiliki yilio ndani ya kitabu hiki Tajiri kwa mazoezo ya kusoma na kuandika, ambao, bila shaka kitawaruhusu kupata ujuzi unayo hitajika.

KIPINDI CA KWANZA

KUISHI VIZURI NAFASI YAKO

Juma ya 3

Naeleza hadisi hii:

Naandika ginsi nyumba yetu inajengwa

Nasoma:

i i a A l n n

Naunda tamko :

a
i n l
na .....
.....

Naunda neno :

li na la
ni vazi
.....

Nasoma :

Nana Lili Lina

Ni Nana na Lila.

Nabadirisha herufi :

L

N

Nili

Lina

Lili

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma.

Lili na Lali

Ni nani.

Ni lili.

Lili analala.

Ni nani.

Ni Lali.

Lali analala.

Najaza msemwa:

..... analala.

Lali .....

Nasoma:

o o e e b b u u

Naunda tamko :

e
I u
o b

lo

.....

Naunda neno :

bu be ba
bi

Baba

.....

Nasoma :

Baba

Bebe

Babu

Babu anaona Nono.

Nabadirisha herufi :

a

Babu

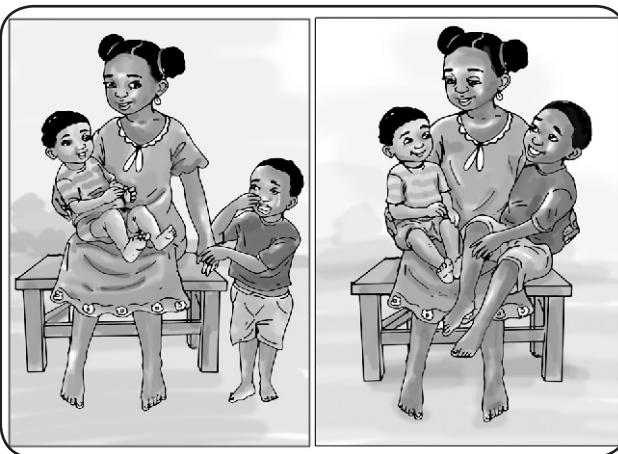
baba

i

Nana

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Nono na Nana

Bibi anabeba Nana.
Nono alililia Bibi.
Bibi alibeba Nono.
Na Bibi alibeba Nana.

Najaza msemwa:

Bibi anabeba .....

Nasoma

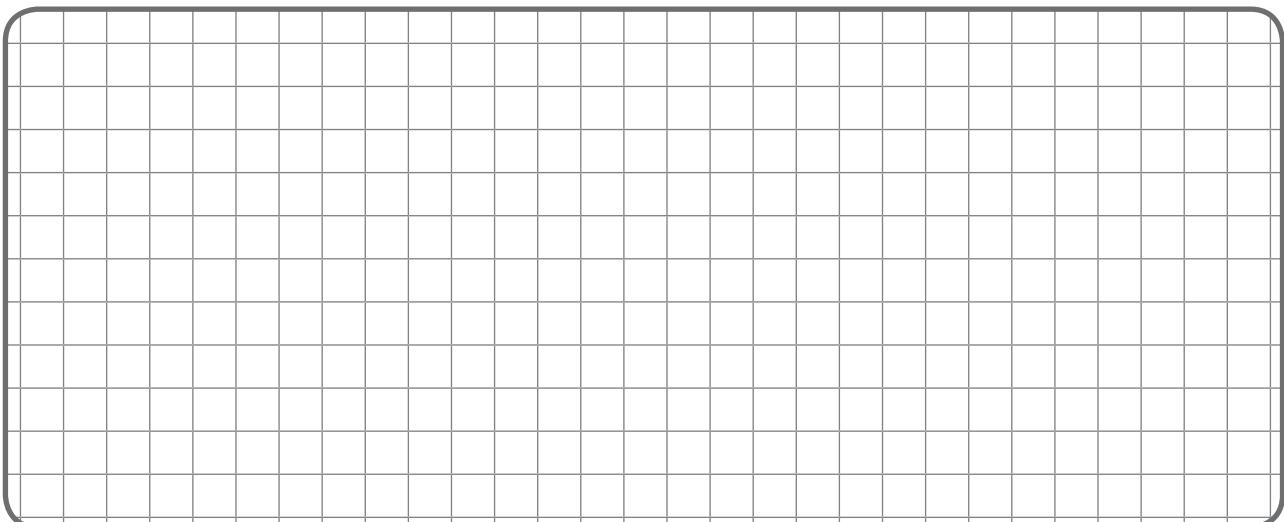
o o i i b l a a

ni lo no ba be bu

Abeli Babu Alibeba

Nono analilia Babu.

Naandika msemwa :

Juma ya 4

Naeleza hadisi hii:

Naandika ginsi nitafanya jirani wangu akiwa na hatari

Nasoma:

k k m m d d s s m a l

Naunda tamko :

a s o m i d
a k u e d
.....
.....

Naunda neno :

Di ma
me sa mu ki
da sa so
saki
.....
.....

Nasoma :

Kaka

kusudi

mikono

Kaka Lema ana akili sana.

Nabadirisha herufi :

ni

Somoni

Somo

ni

Duka ni

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kanisa

Ni siku ya misa.
Baba aliona kanisa.
Baba alibeba sadaka.
Alisali salama kanisani.
Ile kanisa ni nene sana.

Najaza msemwa:

Baba alibeba .....

Alisali .....

Nasoma:

t t y y p n z z i d m

Naunda tamko :

T z v e
a o y p u
i

ye

.....

.....

Naunda neno :

va ye pe
po to tu
zi te ya

vazi

.....

.....

Nasoma :

Tatizo

Zake

popote

Zaina anapata zeze ya Tito.

Nabadirisha herufi :

ya

Yalala

lala

ki

Kitabu

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Siku ya karamu

Leo ni siku ya karamu.

Ni siku kuu kabisa.

Zola anakula.

Si kama siku zote.

Najaza msemwa:

Ni siku kuu .....

Si ..... siku .....

Nasoma

d s k y z d ſ m k t y m s t

z i l s e b d y

m a t u n o k

Zaidi Lamuka Yetu Meno

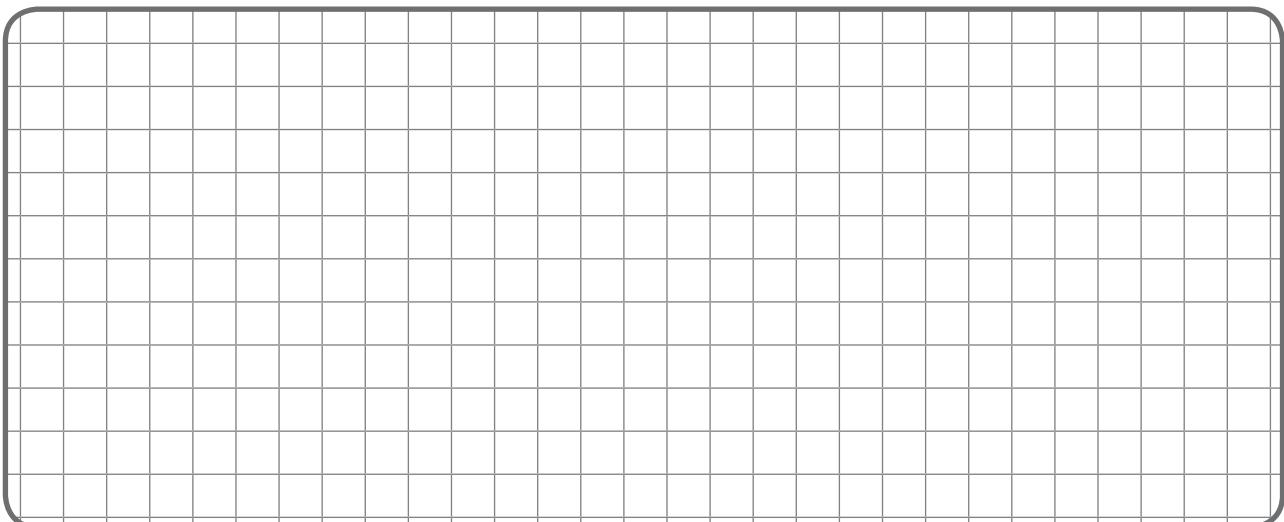
Babu analia dada.

Ile ni kuku yetu.

Zola anakula.

Naandika msemwa :

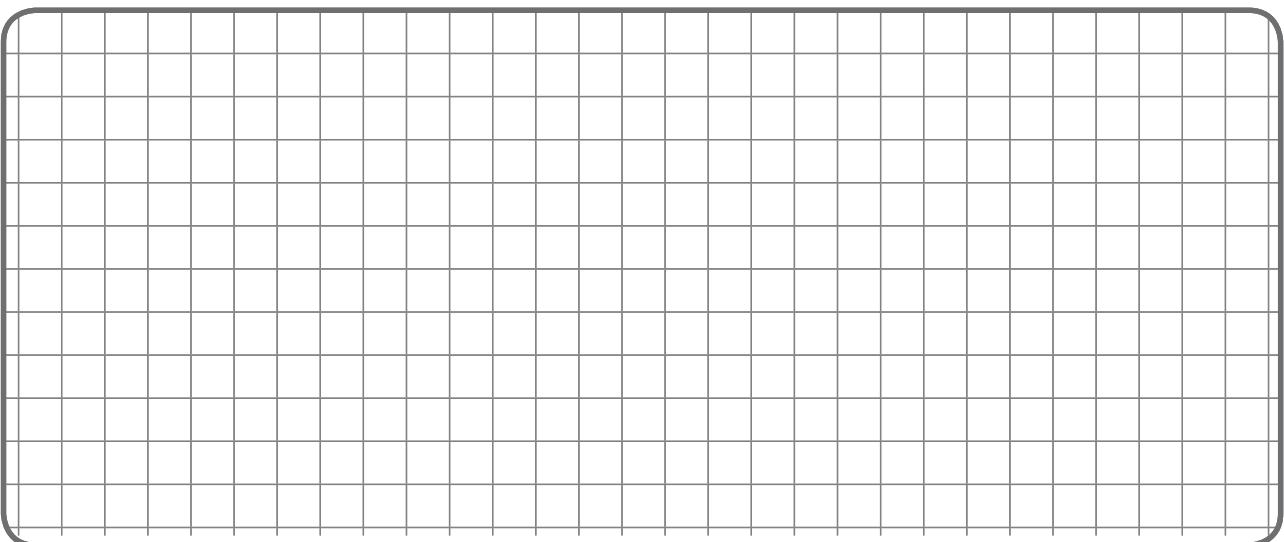

Juma ya 5

Naeleza hadisi hii:

Naandika ginsi ninafanya kwa kutengeneza nyumba.

Nasoma:

w   W   q   v   V   h   H

Naunda tamko :

w a g o u
w i h e v

gi

.....

.....

Naunda neno :

ho gi ma
wa wa vu la
va he

hewa

.....

.....

Nasoma :

Wazo

goti

wavuvi

Zamu anavua samaki baharini.

Nabadirisha herufi :

ca

...kula

cakula

Ma

...wazo

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kuku

Mama Veve ana kuku.
Ana kuku dume na dike.
Kuku dume ni ine.
Na kuku dike ni tatu.
Kuku dume inawika.

Najaza msemwa:

Mama .....

Kuku ..... ni .....

Nasoma:

j j f f r r c ē

Naunda tamko :

J o a C i f a r e

re

.....

.....

Naunda neno :

ji cu
fi ca ra fu wa
we ri

jiwe

.....

.....

Nasoma :

Jana

raha

cuma

Jirani atafika leo.

Naongeza tamko :

wa

...jamaa

wajamaa

ma

...cura

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Fatuma na Ali

Fatuma na Ali ni marafiki.
Fatuma na Ali wanaceza.
Wanaceza kunako makao yao.
Makao yao ina muti wa limau.
Limau ina vitaminini sana.

Najaza msemwa:

Limau ina ..... sana.

..... kunako ..... yao.

Nasoma

k m d s t y p z

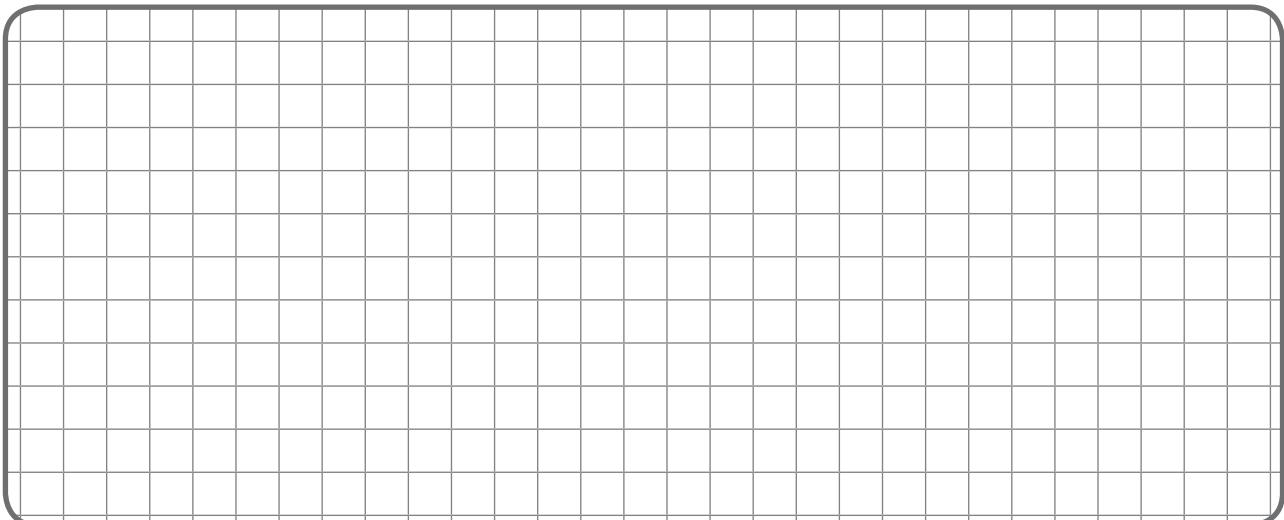
C d m L o t w z Y v s n
k h e b A f g j i r u

Wageni Jana Sadaka

Leo ni siku ya juu kali.

Masomo ni kitu ya lazima.

Naandika msemwa :

Juma ya 6

Naeleza hadisi hii:

Naandika wazo yangu kwa kutengeneza kijiji hii :

Nasoma:

sh sh ny ny ch ch nd nd mb mb

Naunda tamko :

a nd u ny
sh e mb i
o

sha

.....

.....

Naunda neno :

nda mbe gu
ni
sh amba nyu

Nyumba

.....

.....

Nasoma :

Nyasi

shamba

ndani

Jenga nyumba ya ndege.

Nagawanya masauti:

Kubeba

k-u-b-e-b-a

kandokando

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Nyumba ya kijiji

Kijiji Chelu kina nyumba.

Ni kandokando ya shamba.

Nyumba hii ina madirisha ine.

Cini kuna seruji.

Najaza musemwa :

Kijiji .....

Nyumba hii ina .....

Nasoma:

ng ng kw kw nj nj nz nz mw mw

Naunda tamko :

e kw o nj
ng a o nj
i mw u

nja

.....

.....

Naunda neno :

i nje mbe
kwe bu nga
tu ngo

ngombe

.....

.....

Nasoma :

kwale

nzuri

njema

Njiwa ni ndege nzuri.

Nagawanya sauti:

Kwake

Kw-a-k-e

Nzima

.....

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Usafi wa Kijiji

Wakaaji wanafanya kazi.

Ni kazi ya kusafisha njia ya kijiji.

Kweli wanakijiji wanafanya kazi nzuri.

Njia inakuwa safi ngambo zote.

Kiongozi anafurahi na usafi wa kijiji.

Najaza msemwa:

Ni kazi ya ..... njia.

Kiongozi anafurahi wa .....

Nasoma

ng   ng   kw   *kw*   nj   *nj*   nz   *nz*   mw
mw   sh   *sh*   ny   *ny*   ch   *ch*   nd   *nd*

ch ny nd mw Mb nz ny nj ng sh kw NZ CH

Nyama   Shimo   Mbele   Wimbo

Kwale   Njia   Nzuri   Ndege

Nyuki zinatosha asali nzuri.

Shabani anapanda mbegu.

Naandika msemwa :

KIPINDI CA PILI

KUJIKINGA

Juma ya 8

Naeleza hadisi hii:

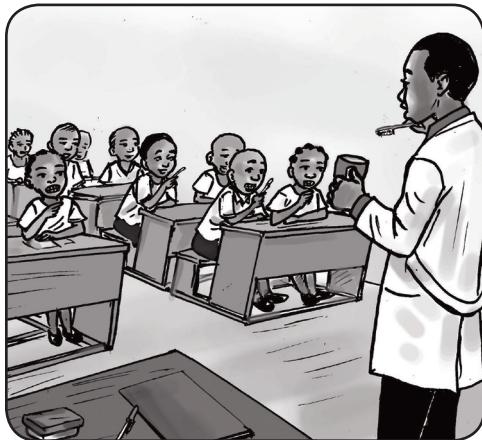
Naandika jina ya sehemu tatu za mwili.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Mganga somoni

Leo mganga alifika somoni.

Aliwapa watoto mashauri ya usafi.

Kusukua meno na muswagi.

Kusukua mikono mbele ya kula.

Kuepuka cawa ndani ya nywele.

Naandika shauri nilipenda zaidi.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Sehemu kubwa za mwili

Sehemu ya kwanza ni kicwa.

Kicwa ina maco, masikio pua na kinywa.

Sehemu inqine ni kiwiliwili.

Kiwiliwili ina tumbo, kifua na mqongo.

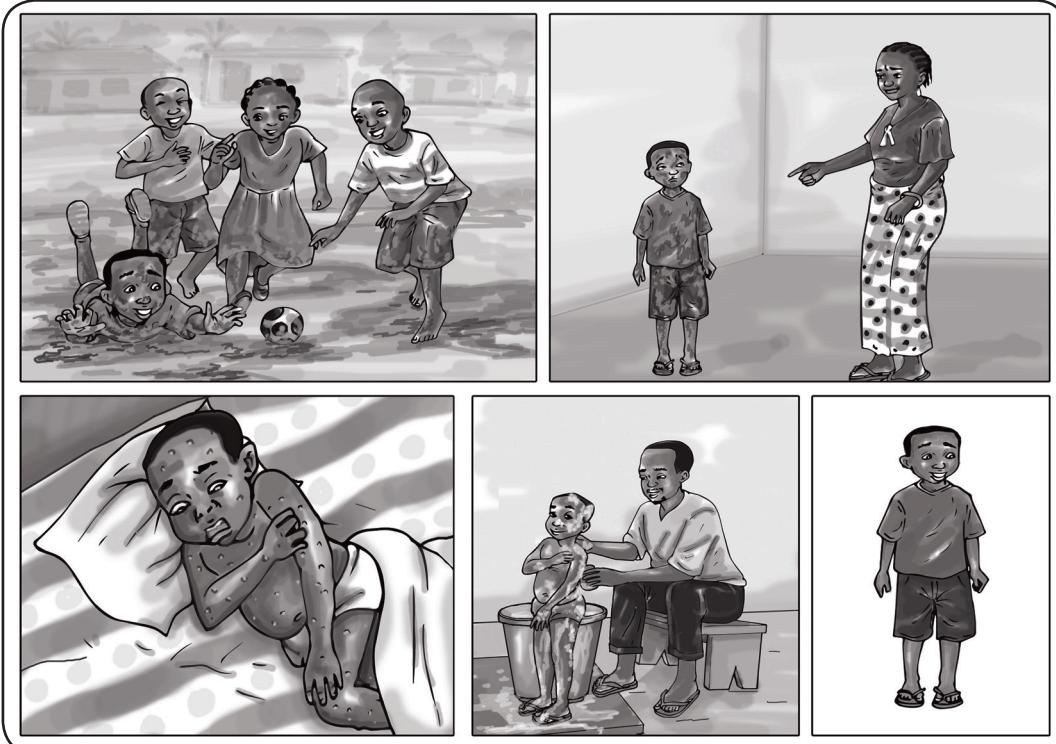
Sehemu inqine ni viungo.

Viungo ni miquu na mikono.

Naandika sehemu za mwili niliopenda.

A large rectangular grid consisting of 10 columns and 10 rows of small squares, designed for drawing or plotting.

Naeleza hadisi hii:

Naandika vyombo tatu vya kusafisha mwili.

- 1.
- 2.
- 3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Bakala anagonjwa

Si vizuri kuwa mtoto mkaidi.

Bakala hakushika shauri ya wazazi wake.

Mbele ya kukula hakuoga mwili.

Bakala hakunawa mikono mbele ya kula.

Bakala alitembea miguu cini.

Hivi Bakala anagonjwa, ni kosa ya nani ?

Naandika sababu gani bakala anagonjwa.

Natazama kiisha nasema

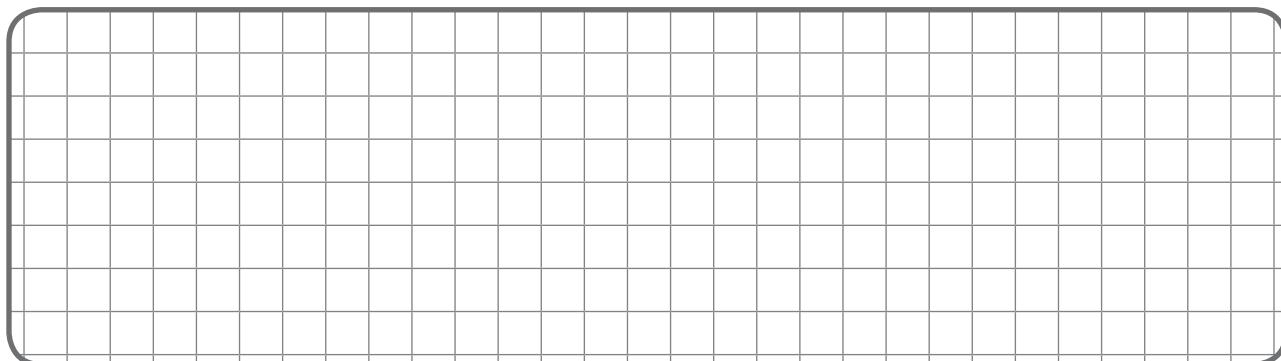

Nasoma

Bakala na Kento

Rafiki Kento anamupa Bakala shauri.
Anamuomba ashike shauri ya usafi.
Akikataa, atakuwa mucafу sawa nguruwe.
Bakala anakubali kufwata shauri ya wazazi.
Afya yake itarudi nzuri.
Aksanti kento, aksanti wazazi.

Naandika namna afya ya Bakala itarudi nzuri.

Juma ya 10

Naeleza hadisi hii:

Naandika jina ya mavazi ninayopenda.

- 1.
- 2.
- 3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Duka la mavazi

Leo tulienda dukani ya mama Dina.
Anatandika mavazi kwa watu wote.
Mucuruzi ana mavazi ya wa mama.
Ana koti ya wababa.
Ana Kapitula na shati ya watoto pia.
Nilimuuliza kama kuna mavazi ya mabinti.

Naandika aina ya mavazi wanauzisha sokoni.

Natazama kiisha nasema

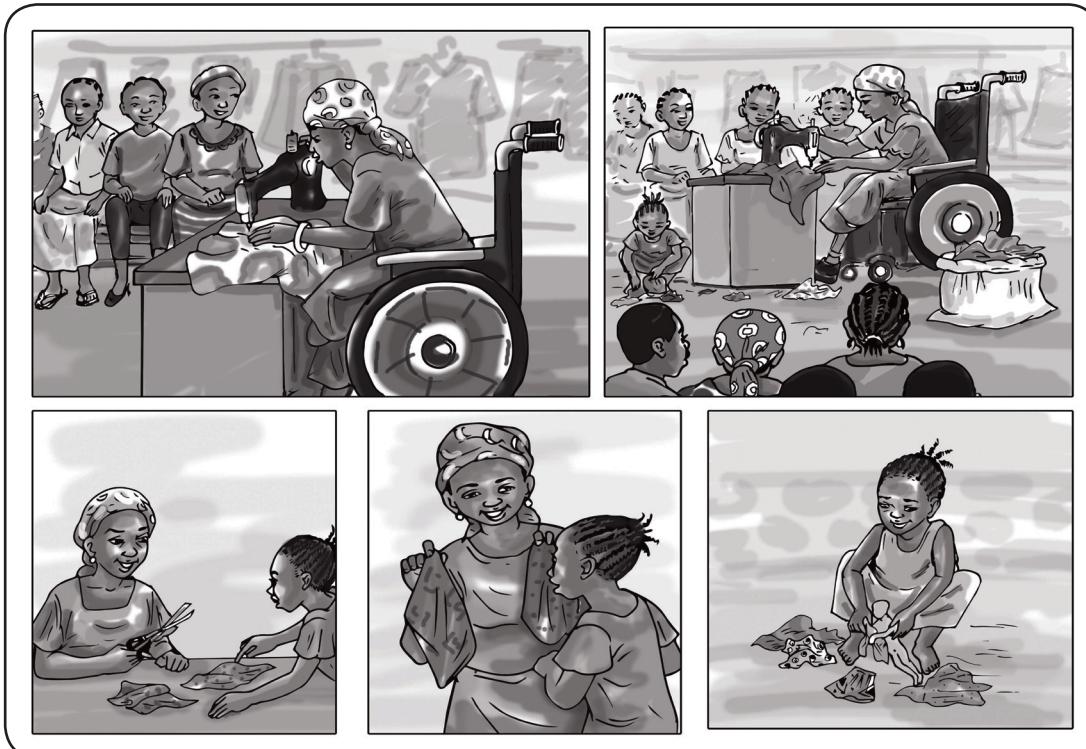
Nasoma

Mushonaji

Baba Kalala ni mushonaji.
Anakata nguo kwa vipimo vya watu.
Anashona mavazi ya kila aina.
Anashona libaya, suruali, shati na rinda.
Combo cake cakushona inaitwa cerehani.

Naandika jina ya mavazi inayonipendeza.

Naeleza hadisi hii:

Naandika rangi tatu ya mavazi.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Mavazi ya mwanafunzi

Mwanafunzi havae canga canga; anavaa mavazi ya masomo. Muzazi yeyote anajua mavazi wanayovaa siku zote?

Musicana anavaa rinda samawi na kizibao nyeupe. Muvulana anavaa kaputula samawi, shati nyeupe na viatu.

Kwa mwalimu Mangaza wanaongeza karavati kwa kupendeza. Mavazi ya watoto ya masomo ni safi kabisa !

Naandika ginsi ninalinda mavazi yangu.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kikwembe ya mama

Mama aliuza mihindi, akaweka ku kikapo. Aliuza mukaba na kikwembe yenyi sanamu ya kipepeo.

Mama aliweka kikwembe ndani ya mufuko mupya. Kiisha tunaenda ku wanda ya mushonaji.

Mushonaji atakata kikwembe na kukishona vizuri. Mama na mutoto waliuza pia muhogo na mutama.

Naandika mavazi mama amenunua sokoni.

Naeleza hadisi hii:

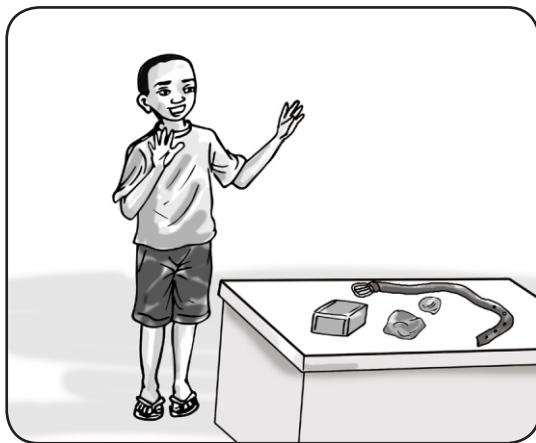
Naandika vitu tatu ninavyotumia kwa kuceza.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Daniel anaceza kuwa mwalimu

Daniel anauzika sababu jirani hafike kuceza.
Anaita jina ya muti ya maua lakini haitingizike.
Muti ya maua haiwezi kutoka fasi yake.

Anaita jogoo yake lakini inakimbia mbio. Daniel anapanga mawe, mukaba na mukebe mbele yake. Mucana muzima anazifundisha usomi na hesabu.

Naandika ile mcezo niliceza.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Mucezo wa kamba

Kuna namna nyingi ya kuceza na kamba. Lakini Lili anabaki yeye peke nyumbani leo.

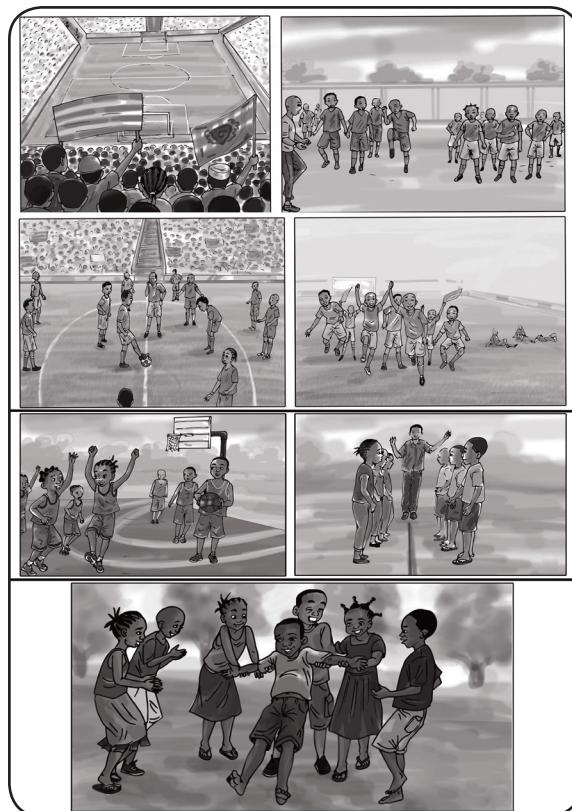
Anafunga ngambo moja ya kamba ku muti.

Anafunga ngambo ingine ku mulango ya nyumba.

Kwa kuruka, anakunja muguu, anaweka ingine mbele. Lili anaamua kama kuceza na marafiki inapita furaha.

Naandika micezo mbalimbali ya pekee.

Naeleza hadisi hii:

Naandika jina ya micezo tatu ninajuwa.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kandolo na paka

Kandolo ni mtoto anapenda kuceza na kila kitu.
Siku moja anasuka kitunga yake ya mucezo.

Anatia paka katika kibweta, na kibweta katika kitunga. Kandolo na rafiki Salima wanakamata ngambo na ngambo.

Kitunga inaruka ku kitii, ku kitanda sawa kima.
Lakini paka anabaki salama sababu kibweta
inamukinga.

Nyama gani wewe unapenda kuceza nayo?

A large rectangular grid consisting of 10 columns and 10 rows of small squares, designed for drawing or writing practice.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kuogelea

Siku ya sita, siku ya kuogelea na kuloa.
Wavulana wanashuka ku muto na kitunga ya
kuloa. Wasicana wanabeba kila moja, kikapo ku
kicwa.

Wavulana wanaenda ngambo ya juu kunako
kiziwa kuu. Kila kundi ku mustari wanatumbukia
ndani ya viziwa. Mafungo ya hii mwaka watoto
wanajiburudisha vizuri.

Naandika fasi napenda kuceza zaidi.

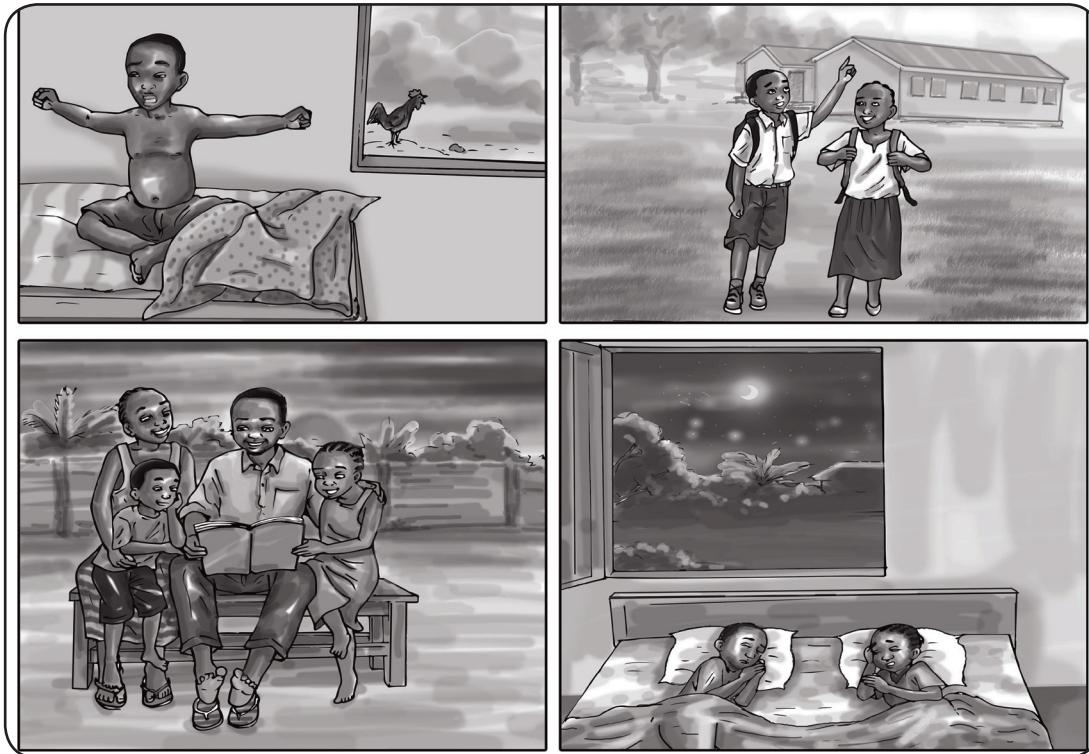

KIPINDI CA TATU

**KUISHI KWA WAKATI NA
KAZI ZA MAHALI**

Juma ya 15

Naeleza hadisi hii:

Naandika kazi tatu ambayo ninafanya kila siku.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kazi za mcana

Asubui mapema baba na mama wanaenda shambani.

Baba analima udongo kwa nguvu. Mama, wewe upande mbegu mahali ninalima. Dada atamimilia maji kwenye mimea.

Kazi zile zinafanyika mcana mzima. Mangaribi wote wanarudi nyumbani kupumzika.

Naandika wakati wa mcana ninapenda zaidi.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Kazi za jamaa

Kila siku, kila mwanajamaa ana kazi yake. Asubui sisi tunaenda shulenii.

Baba ni mcoraji wa sanamu. Mcana mzima anacapa sanamu katika vitabu. Mangaribi, mama wetu atapika cakula cetu.

Usiku sisi wote tunalala nyumbani ; tunapumuzika.

Naandika kazi ninafanya mcana.

A large rectangular grid divided into a 10x15 grid pattern, designed for children to practice their handwriting skills by writing letters or words within the lines.

Naeleza hadisi hii:

Naandika kazi zinazofanyika wakati wa mvua.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Wakati wa masika

Leo asubui niliamuka na furaha kubwa moyoni.
Tunaona mvua inanyesha kisha myezi tatu ya
kipwa.

Karibu mvua, karibu joto, karibu jasho. Baba
anasema, kwaheri baridi, kwaheri vumbi.

Kila mwaka ni hivi, masika inarudi, kipwa inarudi.
Watu wanasema : Mukuye kwetu muone kipwa ya
kweli.

Naandika ile napenda kufanya wakati wa mvua.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

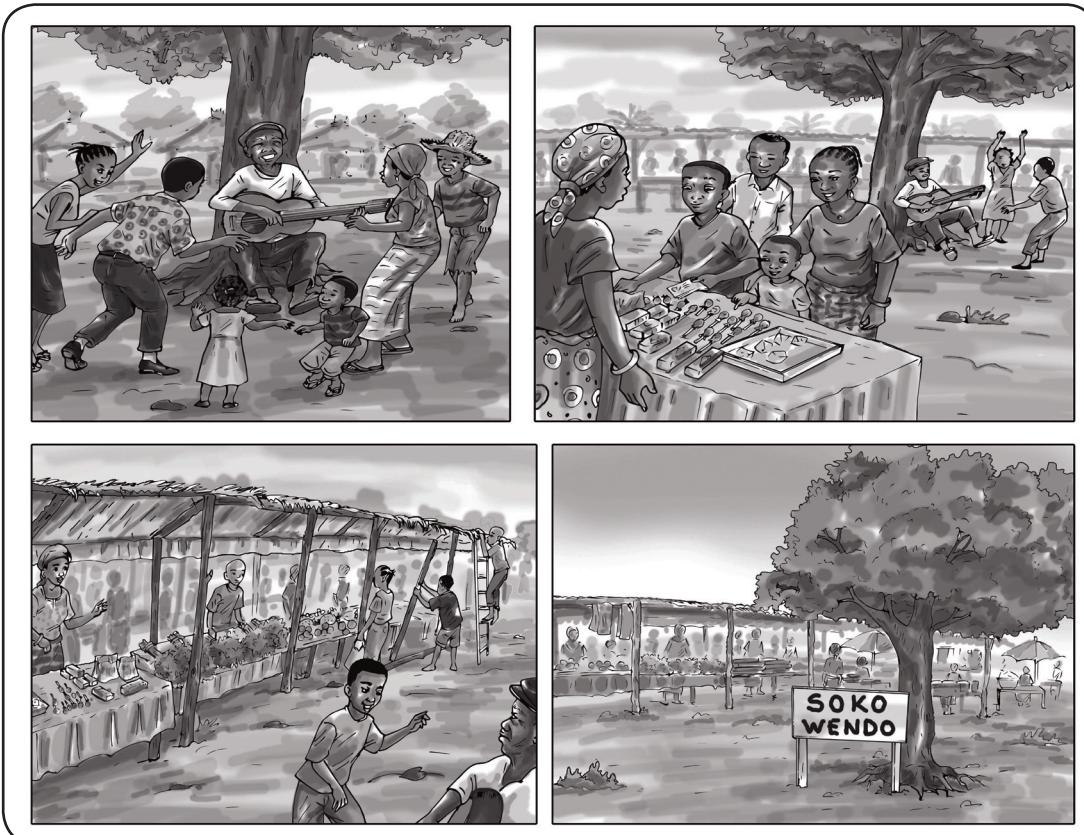
Mvua na mimea

Mvua inatuletea vitu vingi vya kula kila siku.
Wakati ya mvua mimea tunapanda inaota vizuri.
Baba na mama wanatunza mimea ya mwaka kesho.
Wakati mvua hainyeshi kamwe tunakosa hata maji.
Na mimea mingi inakauka sababu ya juu kali.Ni
wakati watu wanavuna mimea waliopanda mwaka
jana.

Naandika mimea nilipanda wakati wa mvua.

A large rectangular grid of 10 columns and 10 rows of small squares, enclosed in a rounded rectangular border.

Naeleza hadisi hii:

Naandika kazi tatu zinazofanyika sokoni.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Sokoni 1

Sokoni wacuruzi wanauzisha vitu mbambali. Mmoja anauzisha nguo ya kila aina na rangi.

Mimi na dada tunakaribisha wateja wauze vyakula kwa mama. Washonaji, munishonee mavazi ya watoto ya masomo.

Musuka nywele anatumika katika wanda yake. Sokoni kuna fasi tunabadirisha feza ya kigeni.

Naandika vitu nilinunuaka sokoni.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Sokoni 2

Mimi na Salima tunapenda kutazama mavazi sokoni. Mavazi nyingi inafanywa na uzi ya pamba.

Tunapenda ile inatengenezwa na uzi ya kidudu. Marafiki wangu wanauzisha mavazi ya baridi.

Wanasema, inatengenezwa na manyoya ya kondoo. Nyinyi mukienda sokoni mutaona mavazi ya kila aina.

Naandika vitu nitanunua sokoni.

Naeleza hadisi hii:

Naandika vitu tatu ninaona sokoni.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Rangi za nguo

Sokoni, nguo vilevile zina rangi ya kuacana. Mama na baba wanapenda ya rangi ya kimajani.

Dada na mimi tunachagua kanzu ya rangi samawi.
Nyinyi mucague shati ya rangi nyeusi na kimanjano.

Tuliona pia rinda nyekundu, nyeupe na kazalika.
Sokoni watu wanasumulia, wanacagua,
wanabadirisha na wanaauza.

Naandika marangi ya mavazi ya masomo.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Biashara sokoni

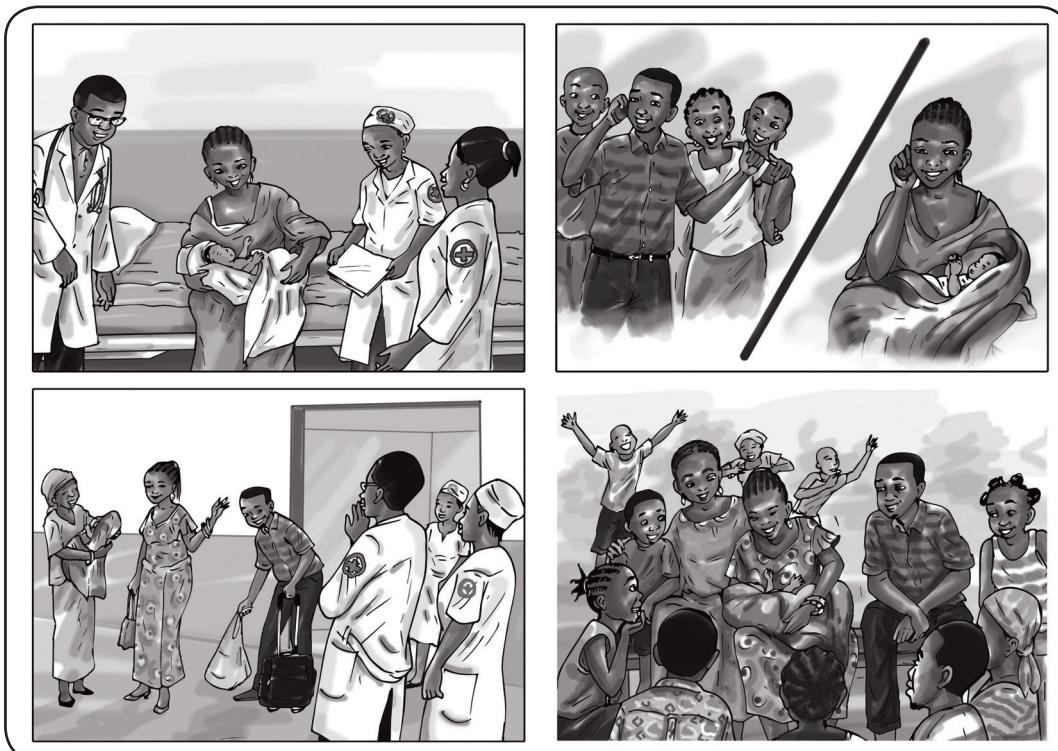
Watoto wanapenda kutazama Biashara sokoni. Sisi tuliona mavazi ya wanawake, wanaume na watoto.

Nyinyi muliona vyungu, sahani, visu na kopo nyingi. Somo la tatu waliona : mahalagi, minofu, sombe, mihogo...

Waliona pia nyama: ngombe, mbuzi, kuku, sungura, kondoo... Sisi wote tuliona wacuruzi, wateja na wanunuzi.

Naandika jina ya soko ya kijiji cetu.

Naeleza hadisi hii:

Naandika vitu vinapitika siku ya karamu.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma Kuzaliwa ya mdogo wangu

Ilikuwa siku mimi nilienda somoni bila habari kamwe. Kumbe mama alienda ku hospitali.

Kufika hospitali mganga akasema mama si mgonjwa ; atazaa. Kupita dakika cace, mama anazaa mtoto mwanamke.

Kufika nyumbani baba ananijulisha habari hiyo nzuri. Palepale tunaanza karamu nyumbani, tunaimba, tunaceza, tunakula tunakunywa.

Naandika ginsi karamu inapitika kwetu.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

Karamu ya popi

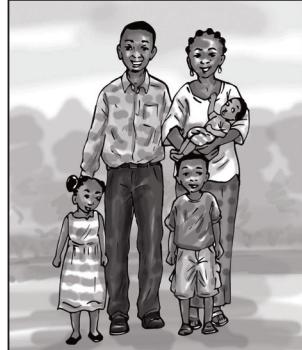
Selemani alipanga meza vizuri na popi ya Safi. Mutu wowote anayefika nyumbani mwao Selemani anashangaa.

Safi anamuuliza anataka kufanya nini lakini hamupe jibu. Moyoni mwake alitayarisha karamu bila kujulisha mtu.

Sasa wakati inaenea, atatosha vikombe vyā popi wapi ? Safi anakuja mbio; anamuletea vikombe na karamu itaanza.

Naandika namna ninafanya mcezo wa karamu.

Naeleza hadisi hii:

Naandika fasi tatu ninatamani kuenda wakati wa mafungo.

1.

2.

3.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

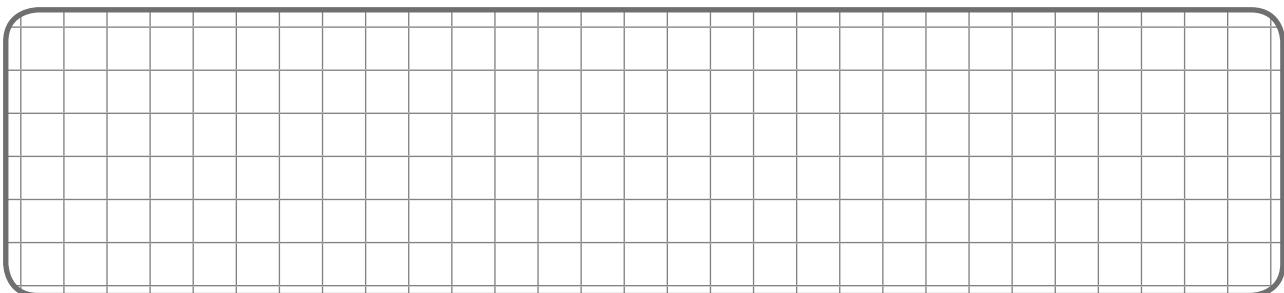
Safari ya Kinshasa

Tulitayarisha safari ya kwenda Kinshasa myezi tatu.

Sasa wakati ya kwenda inaenea; hatukalala leo usiku. Kaka, dada na mimi tunajaza mavazi katika sanduku.

Baba anatuuliza tutakamata combo gani kwa kusafiri. Lakini katika haraka yetu, hakuna mutu aliwaza hiyo. Baba anakata maneno ; mutaenda na gari yangu.

Naandika hadisi ya safari yetu.

Natazama kiisha nasema

Nasoma

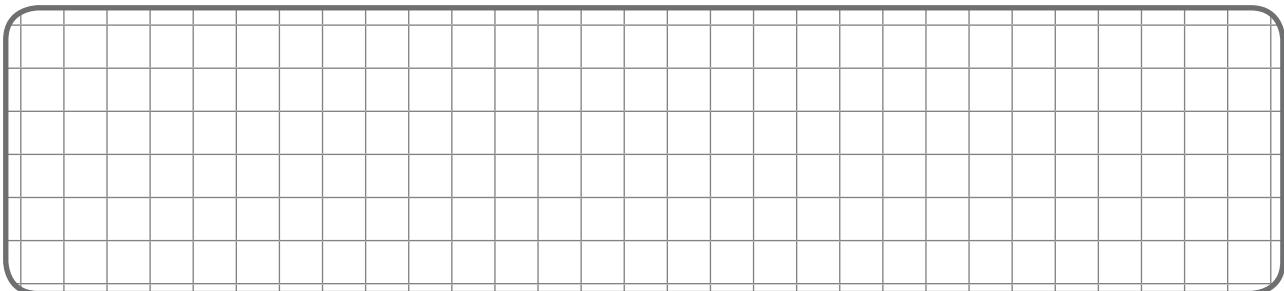
Ana anatembeza gari

Watoto walienda Kinshasa wanapashwa kurudi juu ya masomo. Sasa nani atatembeza gari ya baba waliobeba.

Ana anasema kama yeye atatembeza gari vizuri. Anaingia ndani, anawakisha gari, wandugu wote wanashangaa.

Wale walikuwa mbali wanakuja kuangalia namna Ana atatembeza. Walijiuliza kama binti huyu atafikisha gari mujini kasangulu.

Naandika fasi nilipita siku ya safari.

Ce cahier de lecture a été imprimé grâce à l'appui généreux du peuple américain et du peuple britannique, à travers l'Agence des Etats-Unis pour le Développement International (USAID) et le Ministère Britannique de la Coopération Internationale (DFID/UKAID).
